

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-2

BRNO 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí. Falzum arabské mince z druhé poloviny 8. století (obr. 81, str. 277).

Cover Photography

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí (Square). Falsum of the Arabic coin from the 2nd half of the 8th century (Fig. 81, Pg. 277).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

max. šířka cca 30 cm). Část výplně žlábků s příměsí mazanice pokračovala západním směrem od žlábků. Situaci lze interpretovat jako pozůstatek základového žlabu pro nevelkou stavbu, nejspíše ohrazení, které při destrukci spadlo západním směrem. Podle doprovodné keramiky z období 13.–14. století lze uvažovat o situaci spojené s výstavbou hradebního systému. Nelze ovšem hovořit o fortifikačním významu stavby ve smyslu palisády, jaká byla například objevena při výzkumu v domě č. 45 v ulici Kosmákova (Zatloukal 1996). Pro tento účel je žlábek příliš malých rozměrů. Záchranná archeologická akce navázala na sérii výzkumů městského opevnění v Jihlavě a přispěla k poznání jeho vývoje.

Šimon Kochan, Petr Duffek

Literatura

Zatloukal, R. 1996: Nález dvou středověkých pecí typu hypocaustum v minoritském klášteře v Jihlavě. *Vlastivědný sborník Vysočiny, oddíl věd společenských X*, 11–34.

Resumé

Jihlava (Jihlava District), Jakubské náměstí (Square). Medieval fortification during the reconstruction of the chapel of Olive Hill. Rescue excavation.

JIHLAVA (K. Ú. STARÉ HORY, OKR. JIHLAVA)

Ulice Na Dolech. Rekonstrukce vozovky II/523 a železniční přejezd. Středověk. Důlní aglomerace. Záchranný výzkum.

V trasách výkopů ve vozovce ulice Na Dolech (severní pokračování ulice Jiráskova) byly zjištěny podvrchové archeologické situace středověkého stáří, a to v různé míře zachování. Souvisí s těžbou a zpracováním polymetalických rud, které v oblasti Starých Hor probíhalo ve 13. a 14. století.

Část dokumentovaných objektů tvořila ústí těžebních šachet středověkých dolů, obklopená vrstvami zplanýrované vytěžené hlušiny, s ojedinělými výskyty žiloviny (baryt, sulfidické rudy) a hlušiny. Ve třech případech byly na řezu zachyceny suterény obydlení s antropogenní výplní, keramickými fragmenty a kostěnými artefakty. Výjimečný nález z jednoho suterénu představovaly dvě kompletní keramické nádoby – džbán a hrnec. Na řezu se podařilo zdokumentovat také pyrotechnologické zařízení v podobě pece s kamennou konstrukcí.

Petr Hrubý

Literatura

Hrubý, P. 2011: *Jihlava – Staré Hory. Archeologický výzkum středověkého důlního, úpravnického a obytného areálu v letech 2002–2006. Příspěvek ke studiu středověkého rudného hornictví – Jihlava – Staré Hory (Iglau – Altenberg)*. Dissertationes archaeologicae Brunenses / Pragensesque 9. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta.

Resumé

Jihlava (Staré Hory Cadastre, Jihlava District), Na Dolech Street. Reconstruction of railway crossing at medieval mining settlement in “Staré Hory” in the Jihlava city area; pyrotechnological kiln, pottery, remains of mining pits and medieval house basement. Rescue excavation.

Obr. 57. Jihlava, ulice Na Dolech. Keramické nádoby z výzkumu při rekonstrukci železničního přejezdu na Starých Horách v Jihlavě. Archiv Archaia Brno, z. ú.

Fig. 57. Jihlava, Na Dolech Street. Pottery from the excavation during the reconstruction of railway crossing at Staré Hory, Jihlava. Archive of Archaia Brno.

Obr. 58. Jihlava, ulice Na Dolech. Snímek pyrotechnologického zařízení, zdokumentovaného při rekonstrukci železničního přejezdu na Starých Horách v Jihlavě. Archiv Archaia Brno, z. ú.

Fig. 58. Jihlava, Na Dolech Street. Photo of pyrotechnological kiln, documented at reconstruction of railway crossing at "Staré Hory", Jihlava. Archive of Archaia Brno.

JIHLAVA (K. Ú STARÉ HORY, OKR. JIHLAVA)

Ulice Na Dolech, parc. č. 5662/2, 5662/3 a 5662/9. Vrcholný středověk. Důlní aglomerace. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum v prostoru mlékárny zachytil v roce 2016 další dosud nezkoumanou část středověké důlní aglomerace Staré Hory (k předchozím akcím Hrubý 2011). Zjištěné situace můžeme rozdělit na průběžnou antropogenní vrstvu, pokrývající celou zkoumanou plochu, a objekty zahloubené do podloží. Ty lze ještě rozdělit na zahloubené technologické a sídlištní objekty a ústí důlních šachet. Byly zachyceny dva objekty rozsáhlého trychtýřovitého tvaru o průměru několik metrů, které interpretujeme jako zaniklá ústí důlních či průzkumných šachet. Nacházely se v severní části zkoumané plochy, přičemž jedna z nich porušovala starší zahloubený objekt (7541). Archeologické situace byly překryty mocnými vrstvami stavebních vyrovnanek souvisejících s budováním provozu mlékárny v 2. polovině 20. století a vrstvami strusek, odpadu z bývalé mlékárenské kotelny (Hrubý 2015).

Jakub Těsnohlídek, Petr Hrubý, Šimon Kochan

Literatura

Hrubý, P. 2011: *Jihlava – Staré Hory. Archeologický výzkum středověkého důlního, úpravnického a obytného areálu v letech 2002–2006. Příspěvek ke studiu středověkého rudného hornictví – Jihla-*

va – Staré Hory (Iglau – Altenberg). Dissertationes archaeologicae Brunenses / Pragensesque 9. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta.

Hrubý, P. 2015: *Přístavba sýrárny Moravia Lacto, a. s., Jihlava – II. etapa – záchraný archeologický výzkum, číslo akce A 006/2014. Zpráva o provedení záchraného archeologického výzkumu. Uloženo: Archiv Archaia Brno, z. ú., pracoviště Jihlava.*

Resumé

Jihlava (Jihlava District), enterprise Moravia Lacto, a. s., "Staré Hory" (Old Mountains). Medieval mining area periphery, remains of mining pits and medieval house basements. Rescue excavation.

JIHLAVA (OKR. JIHLAVA)

Komenského 33, J. Masaryka 36, vnitroblok. Středověk, novověk. Předměstí. Záchraný výzkum.

V trase výkopů pro kanalizaci byly zdokumentovány vrcholně středověké až novověké situace. V ulici J. Masaryka byl zachycen zahloubený suterén dřevohlinitého domu z 13. století, který se nacházel na tehdejší Špitálském předměstí, těsně za městskou branou a příkopem. Mimo to bylo v mladších vrstvách zachyceno zdivo domovního bloku, který ulici J. Masaryka (dříve Na Valech) uzavíral až do 40. let 20. století. Uvnitř domovního bloku J. Masaryka 36 – Komenského 33 výkopy pokračovaly promíšenými navážkovými vrstvami, které obsahovaly archeologický materiál od 13. do 19. století. Lze předpokládat, že tyto uloženy vznikly zavážením původního městského příkopu a terénními úpravami po zrušení opevnění.

Jakub Těsnohlídek

Resumé

Jihlava (Jihlava District), Komenského 33 and J. Masaryka 36 Streets. Medieval timber house basement, 13th century. Rescue excavation.

JIMRAMOV (OKR. ŽĎÁR NAD SÁZAVOU)

Náměstí Jana Karafiáta. Novověk. Město. Záchraný výzkum.

Na konci roku 2017 byl proveden archeologický dohled při provádění nových svodů dešťové kanalizace v severní části náměstí Jana Karafiáta v Jimramově (obr. 59). V odkrytém liniovém výkopu v délce